

Kirsi Wiss ja Päivi Pelkonen

4.11.2025

THL/5093/4.00.00/2025

Opetushallitus

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntöne 23.10.2025_OPH-6342-2025

Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 muuttaminen, Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ”Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 muuttaminen, Liikunnallisen elämäntavan edistäminen”.

Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet (Luku 2)

Valitse vaihtoehtoista

Kuvaus on riittävä.

Täydennys/muutosehdotus:

-

Esiopetuksen toimintakulttuuri (Luku 3)

Valitse vaihtoehtoista

Kuvausta tulee täydentää/muuttaa.

3.1 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Luvussa kuvataan yhteistyön välttämättömyyttä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä tuen ja opiskeluhuollon ammattilaisten kanssa lasten sujuvan oppimisen polun ja hyvinvoinnin turvaamiseksi. *Jos tässä kohdassa tarkoitetaan myös opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisia, niin THL ehdottaa, että heidät tulisi sekaannusten välttämiseksi erikseen*

myös mainita. Kaikki koulun aikuiset ovat opiskeluhooltolain (1287/2013) kontekstissa myös opiskeluhooltoon osallistuvia ammattilaisia.

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

THL pitää tärkeänä, että yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja osallisuus näkyvät esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa, esimerkiksi siten, että esiopetus on sukupuolisensitiivistä. *THL esittää, että osiossa korostetaan enemmän myös johdon ja koko henkilöstön aktiivista ja suunnitelmallista työskentelyä näiden teemojen edistämiseksi.* On tärkeää, että henkilöstö puuttuu syrjiviin tilanteisiin, mutta tämän lisäksi olisi tärkeää painottaa myös ehkäisevää työtettä esiopetuksen arjessa.

THL näkee, että rasisminvastaisuus ei näy esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tekstissä riittävästi ja tarkoituksenmukaisesti. THL ehdottaakin, että rasismin ongelma ja aktiivisesti antirasistisen toimintakulttuurin ja -ympäristön painottaminen lisätään näkymään tekstissä selkeämmin. Sekä esiopetuksen että perusopetuksen opetussuunnitelman perustetekstit ja sitä kautta myös toiminta hyötyisivät tämän näkökulman vahvistamisesta.

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

THL pitää tärkeänä, että liikkumisen edistäminen esiopetuksessa perustuu aina myös voimassa olevaan lasten liikkumisen suositukseen (OKM 2016). Riittävä, terveellinen ja monipuolinen ravitsemus sekä lepo tukevat liikunnallista elämäntapaa, palautumista ja vireystilaa ja vaikuttavat näin myös liikunnan turvallisuuteen ja tapaturmien ehkäisyyn.

THL pitää myönteisenä, että esiopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa korostetaan tapaturmien ehkäisyä osana turvallisuuden edistämistä. Riittävästä liikkumisesta huolehtiminen on tärkeää kaikissa ikäryhmissä. Tapaturmien ja vammojen ehkäisy tukevat ja edistävät liikunnallista elämäntapaa.

THL ehdottaa, että liikkumisen rinnalle voisi soveltuvassa kohdassa osiota tuoda esille liikkumisen ulkona tai ulkoilun osana kokonaisvaltaista elämäntaitoa esiopetuksessa ja sen ulkopuolella.

Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet (Luku 4)

Valitse vaihtoehtoista

Kuvausta tulee täydentää/muuttaa.

Täydennys/muutosehdotus:

THL ehdottaa, että liikkuminen huomioidaan ja tunnistetaan yhtenä keskeisenä ilmaisun muotona kulttuurin, taiteen ja musiikin rinnalla esiopetuksen toteuttamisen periaatteissa.

Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet (Luku 3)

Valitse vaihtoehtoista

Kuvaus on riittävä.

Täydennys/muutosehdotus:

-

Perusopetuksen toimintakulttuuri (Luku 4)

Valitse vaihtoehtoista

Kuvausta tulee täydentää/muuttaa.

Täydennys/muutosehdotus:

4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

THL pitää myönteisenä, että oppimisympäristöissä on huomioitu myös luonto yhtenä oppimisympäristönä. Sitä voisi hyödyntää enemmänkin, jotta lasten ja nuorten luontosuhde ja luonnon hyödyntäminen terveellisten elämäntapojen edistämisessä vahvistuisi.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen (ehdotettu alaluku 4.2.3)**Valitse vaihtoehtoista**

Kuvausta tulee täydentää/muuttaa.

Täydennys/muutosehdotus:

THL esittää, että liikkumisen ja ulkoilun edistäminen perusopetuksessa perustuu aina voimassa olevaan lasten liikkumisen suositukseen (OKM 2021). Liikunnallisen elämäntavan edistämisen rinnalla opetussuunnitelman perusteissa tulisi ottaa kantaa pitkäkestoisen paikallaanolon vähentämiseen.

THL pitää tärkeänä, että oppilaat oppivat perusopetuksen aikana tuntemaan ja ymmärtämään hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavia tekijöitä ja hakemaan siihen liittyvää luotettavaa tietoa. Perusopetuksen aikana he kasvavat liikunnalliseen elämäntapaan, jota he voivat edistää riittävällä ja monipuolisella ravitsemuksella sekä levolla. Oppilaat myös ymmärtävät säännöllisen elämänrytmin, unen ja palautumisen merkityksen hyvinvoinnille.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Osaston johtajan sijainen,
kehittämisojohtaja

Anu Muuri

Lähteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2021. [Liikkumissuositus 7–17-vuotiaille lapsille ja nuorille](#). Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:19.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016. [Tieteelliset perusteet varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksille](#). Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:22.

[Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013](#)

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 5 pages before this page
Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende